



Valsts meža
dienests

Koku ciršanas maksimāli pieļaujамais apjoms 2016.-2020.gadam

14.10.2015.

Andis Krēsliņš
VMD ģenerāldirektors



Valsts meža
dienests

Veikto aprēķinu pamatojums

1. Meža likuma 45.pants «koku ciršanas maksimālo apjomu hektāros un kubikmetros sadalījumā pa valdošajām koku sugām, ko atļauts nocirst galvenajā cirtē piecos gados, valsts mežiem aprēķina VMD un apstiprina MK».
2. MK 2015.gada 5.oktobra rīkojums Nr. 611 «Par meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2015.-2020.gadam».
3. Zinātnieku pamatoti galvenās cirtes ciršanas apjomu aprēķinu vienādojumi, kuri nodrošina piesardzīgu meža resursu izmantošanu un ilgtermiņā veicina mežaudžu vecuma struktūras izlīdzināšanu.



Valsts meža
dienests

Aprēķinos iekļautās platības

1. Aprēķinu sākumposmā izmantotā Valsts mežu kopējā platība sastāda 1493,6 tūkst. ha.
2. Aprēķinos nav iekļauti 177,1 tūkst. ha, jeb 11.8% meži, kuros:
 1. aizliegta mežsaimnieciskā darbība;
 2. aizliegta meža galvenā izmantošana un meža kopšana;
 3. aizliegta meža galvenā izmantošana.
3. Aprēķinos iekļauti meži, kuros nav saimniecisko ierobežojumu un meži kuros aizliegta kailcirte, kopā 1316,5 tūkst. ha.



Valsts meža
dienests

Aprēķiniem pakļautie meža apsaimniekotāji

1. AS «Latvijas valsts meži» valdījumā aprēķinos izmantoti 1406,2 tūkst. ha, nav iekļauti 132,4 tūkst ha, jeb 9,4% mežu;
2. VARAM valdījumā aprēķinos izmantoti 59,2 tūkst. ha, nav iekļauti 41,8 tūkst ha, jeb 70,6% mežu;
3. Aizsardzības ministrijas valdījumā aprēķinos izmantoti 4518 ha, nav iekļauti 553 ha, jeb 12,2% mežu;
4. Zinātnes un izglītības ministrijas valdījumā aprēķinos izmantoti 3179 ha, nav iekļauti 175 ha, jeb 5,5% mežu
5. Valsts zinātniskās izpētes mežu (MPS) aprēķinos izmantoti 26727 ha, nav iekļauti 3141 ha, jeb 11,8% mežu



Valsts meža
dienests

Veikto aprēķinu metodes

1. VMD aprēķinu veikšanai izmantoja metodes, kuras tika izmantotas aprēķinos 2011.gadā.
 1. Pēc vecuma pirmā cirsma – apjoms, ha gadā, kā vidējais no briestaudzēm un pieaugušajām audzēm. Metode tiek lietota, veicot aprēķinus bērza, melnalkšņu, apšu, ošu un ozolu mežaudzēs,
 2. Pēc vecuma otrā cirsma – apjoms, ha gadā, kā vidējais no briestaudzēm, vidēja vecuma un pieaugušajām audzēm. Metode tiek lietota, veicot aprēķinus priežu un egļu mežaudzēs.



Valsts meža
dienests

Aprēķinos tieši izmantotās audzes

Koku suga	Aprēķinos neizmanto	Aprēķinos izmanto
Priede	Jaunaudzes 1.-40. gadu vecumā	Vidēja vecuma audze, briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 41.-...
Egle	Jaunaudzes 1.-40. gadu vecumā	Vidēja vecuma audze, briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 41.-...
Bērzs	Jaunaudzes un vidēja vecuma audzes 1.-60. gadu vecumā	Briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 61.-...
Apse	Jaunaudzes 1.-20. gadu vecumā	Briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 31.-...
Melnalksnis	Jaunaudzes un vidēja vecuma audzes 1.-60. gadu vecumā	Briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 61.-...
Ozols	Jaunaudzes un vidēja vecuma audzes 1.-80. gadu vecumā	Briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 81.-...
Osis	Jaunaudzes un vidēja vecuma audzes 1.-60. gadu vecumā	Briestaudzes, pieaugušas un pāraugušas audzes 61.-...



Valsts meža
dienests

Veikto aprēķinu salīdzinošie rezultāti

Koku suga	2011.- 2015.gads, ha	2016.- 2020.gads, ha	Izmaiņas, %	Izmaiņu pamatotība
Priede	33982	33179	-2.4	iespaidu atstāj 30-50. gadīgu priežu audžu iztrūkums, tautā sauktā «bedre»
Egle	10919	11805	7.5	iespaido liels vidēja vecuma egļu audžu īpatsvars
Bērzs	37475	36805	-1.8	liels pieaugušu un pāraugušu audžu īpatsvars, salīdzinoši maz vidēja vecuma audžu
Apse	6170	5569	-10.8	tas pats, kas bērzam, tikai vēl izteiktāk
Melnalksnis	3208	4474	28.3	procentuāli lieli aprēķinātie apjomi netiek izmantoti un uzkrājas
Ozols	55	92	40.2	mežizstrāde praktiski nenotiek
Osīs	255	333	23.4	mežizstrāde praktiski nenotiek



Valsts meža
dienests

Aprēķinu ietekme uz meža fondu

1. Valsts mežos aprēķinos izmantotajās platībās saimniecisko gatavību, jeb galvenās cirtes vecumu sasniegušās audzes veido 285,9 tūkst. ha (ekspluatācijas fonds);
2. Kopējais maksimāli pieļaujamais ciršanas apjoms galvenajā cirtē aprēķināts 92258 ha uz pieciem gadiem, jeb vidēji gadā 18452 ha;
3. Vidēji gadā izcērtamais apjoms sastāda 6,5% no kopējā ekspluatācijas fonda;
4. Gadā ekspluatācijas fondu papildinošo audžu apjoms svārstās starp 95-105% no vidējā izcērtamā apjoma, tādejādi kompensējot nocirsto un saglabājot ekspluatācijas fondu;
5. Līdzšinējā praksē noteiktais maksimāli pieļaujamais ciršanas apjoms ne reizi nav ticis pilnībā «izpildīts»;



Valsts meža
dienests

Secinājumi

1. Ievērots meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņēs noteiktais;
2. Lietotās aprēķinu metodes ir vienkāršas, viegli saprotamas un ar prognozējamu iznākumu;
3. Aprēķinātie apjomi ļauj saglabāt pieaugušo audžu apjomu, kas nodrošina:
 1. Iespēju realizēt sociālās vajadzības meža apsaimniekošanas plānos, bez smagnējām juridiskām aizsardzības normām,
 2. Iespēja operatīvi respektēt operatīvās dabas aizsardzības prasības tās iekļaujot meža apsaimniekošanas plānos,
 3. Iespēju realizēt sociālekonomiskās vajadzības – ogas, sēnes, gan pašpatēriņa, gan tirgum.
4. Ļauj valdītājam patstāvīgi veikt cērtamo platību operatīvo un taktisko plānošanu.
5. Ļauj, bet neuzliek par pienākumu pirmkārt izstrādāt mazāk produktīvās audzes.



Valsts meža
dienests

Paldies par uzmanību!

